

MUZYKA

Klasa piąta

WYMAGANIA PODSTAWOWE (P)

- Uczeń śpiewa poprawnie intonacyjnie:
 - hymn szkoły i państwowy
 - 5 piosenek - stylizacji polskich tańców narodowych (polonez – „Poloneza tańczmy”, mazura – „Zimowy mazur”, oberek – „Taniec tupaniec”, kujawiak – „Zimowy kujawiak”),
 - 2 piosenki dowolnie wybrane z repertuaru dla kl. V (w tym kolędę „My też, pastuszkowie” „Siekiera, motyka”, „Rozwiczrzona, jesień”, „Zawsze jest pogoda”, „Leguny w niebie”, „Ogólnie zima”, „Prząśniczka”, „Orkiestry dęte”, „Dalej, chłopcy, dalej żywo”, „Wesoły żeglarz”).
 - gra na dzwoneczkach dźwięki gamy C-dur (c1-c2) lub prostą melodię opartą na tych dźwiękach. np. „Kurki trzy”, Opowieść jesiennego deszczu”, „Jezu malusieńki”, „Pójdźmy wszyscy do stajenki”.
 - prosty akompaniament na instrumentach perkusyjnych (zestaw K Orfa: bębenek, tamburyn, grzechotka, kołatka, trójkąt, talerze, pudełko akustyczne) do poznanych piosenek np. ww. stylizacji tańców narodowych.
- Uczeń:
 - wyjaśnia pojęcia: kompozytor, muzyka ludowa, folklor, polskie tańce narodowe, stylizacja,
 - rozpoznaje polskie tańce narodowe mazur, krakowiak, polonez (słuchając przykładów muzycznych – polskie tańce narodowe w wyk. kapeli F. Dzierżanowskiego),
 - wyklaskuje charakterystyczne rytmy polskich tańców narodowych,
 - wymienia pierwiastki muzyki narodowej w poznanych fragmentach twórczości F.Chopina (mazurki, Polonez A-dur (lub As-dur),
 - zna znaczące fakty z życia Chopina,
 - rozpoznaje brzmienie poznanych instrumentów perkusyjnych (melodycznych: dzwonki, metalofon, ksylofon, wibrafon i niemelodycznych: werbel, bęben wielki, kotły, kastaniety, marakasy, trójkąt, talerze, tamburyn.
- Uczeń:
 - wyjaśnia pojęcia: zespół, solista, chór, orkiestra,
 - rozpoznaje muzykę solową i rozróżnia rodzaje głosów (sopran, alt tenor, baryton, bas), duet, orkiestrę symfoniczną, chór, solistę z orkiestrą, rodzaje instrumentów strunowych (smyczkowe: skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas; szarpane: harfa, gitara, bałajka, banjo,

- określa słuchając, elementy formy muzycznej (AB, ABA, rondo) w poznanych piosenkach.
- **Uczeń:**
 - wyjaśnia pojęcia: dur, moll, trójdźwięk, akord, triada harmoniczna, tercja, znaki chromatyczne, refren, przedtakt, opera, uwertura, aria.
 - uzupełnia podane takty 4/4, 3/4, 2/4 poznanymi wartościami rytmicznymi i pauzami (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka, oraz odpowiadające im pauzy),
 - wyklaskuje poznane rytmy w takcie 2/4, 3/4, 4/4,
 - śpiewa około 10 pieśni i piosenek z uwzględnieniem pieśni narodowych (Mazurek Dąbrowskiego, hymn szkoły, „”, „Siekiera, motyka „Leguny w niebie, „Prząśniczka”, „Dalej chłopcy, dalej żywo”, „Wesoły żeglarz”.
 - śpiewa wybraną piosenkę z towarzyszeniem drugiego głosu np. kolęda („Nie było miejsca dla Ciebie”) lub w postaci kanonu („Wszyscy, chcą być z nami”).

WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE (PP)

- **Uczeń:**
 - śpiewa około 15 pieśni i piosenek (wszystkie wymienione w P),
 - gra na wybranym instrumencie samodzielnie odczytaną, dowolną melodię z uwzględnieniem dźwięków gamy C-dur i poznanych wartości rytmicznych np. kolędę „Przybieżeli do Betlejem”,
 - akompaniuje do piosenek śpiewanych przez innych uczniów na wybranym przez siebie instrumencie,
 - rozpoznaje słuchane na lekcjach utwory, (wybrane fragmenty mazurków Chopina, mazur z opery Straszny Dwór S. Moniuszki, polonez M.K. Oginskiego, polonez W. Kilara z filmu „Pan Tadeusz),
 - określa wpływy polskiej muzyki ludowej na muzykę artystyczną na przykładach znanych utworów (- jw.),
 - rozmawia o słuchanej muzyce z uwzględnieniem poznanych pojęć: kompozytor, muzyka ludowa, folklor, polskie tańce narodowe, stylizacja,
 - rozpoznaje elementy folkloru w twórczości F. Chopina,
 - posługuje się zapisem nutowym
 - wykona zadany rytm z uwzględnieniem poznanych wartości rytmicznych,
 - rozpoznaje słuchem elementy budowy utworów muzycznych - motyw, frazę, zdania muzyczne: poprzednik i następnik
 - utworzy prostą melodię (złożoną z poprzednika i następnika) na dzwoneczkach lub innym instrumencie melodycznym.
- **Uczeń:**
 - śpiewa ok. 10-15 pieśni i piosenek (wym. w P i dodatkowo: „Siekiera, motyka”, „Rozwiczrzoną, jesień”, „Zawsze jest pogoda”, „Leguny w niebie”, „Ogólnie zima”, „Prząśniczka”, „Orkiestry dęte”)
 - gra na dowolnie wybranym instrumencie, samodzielnie przeczytaną melodię z uwzględnieniem chromatyki i rodzajów metrum,
 - akompaniuje innym uczniom na wybranym instrumencie do jednej z poznanych piosenek.

- rozpoznaje słuchane na lekcjach fragmenty utworów (A.Vivaldi – „Cztery pory roku”, J.S.Bach – suita wiolonczelowa D-dur oraz Toccata i fuga d-moll, Alleluja. Saint-Saens – „Karnawał zwierząt”, G.F.Haendel-Alleluja (z II części oratorium Mesjasz), V.A.Mozart – duet Paminy i Papagina z opery Czarodziejski flet, aria z kurantem z opery Straszny dwór S.Moniuszki,
- rozpoznaje cechy muzyki narodowej w poznanych utworach S.Moniuszki – polonez z opery Halka i mazur z opery Straszny dwór,
- rozpoznaje formę rondo ABACADAE.... w utworach,
- tworzy proste formy muzyczne: AB, ABA, rondo (instrumentalne lub wokalne)
- odczytuje dowolny rytm w każdym poznany metrum,
- rozpoznaje słuchem gamę dur i moll,
- swobodnie odczytuje na instrumencie (np. dzwonki, flet, keyboard) dowolną melodię, z uwzględnieniem znaków chromatycznych,
- śpiewa przynajmniej 1 piosenkę (wybraną z P) z samodzielnym akompaniamentem instrumentalnym,
- tworzy własną melodię do rytmizowanego tekstu literackiego,
- gra prosty akompaniament do wybranej piosenki samodzielnie odczytując symbole akordów (instrument wybrany przez ucznia),
- rozpoznaje poznane na lekcji utwory: J. S. Bach -aria na strunie G, Toccata i fuga d-moll, Koncert Brandenburski, W. A. Mozart.- Marsz turecki, uwertura do opery Wesele Figara, E.Grieg – suita Per Gynt, B.Smetana – poemat symfoniczny Wełtawa, L.v.Beethoven –bagatela „Dla Elizy”,
- rozpoznaje w słuchanych utworach formę wariacji, brzmienie muzyki barokowej i odróżnia ją od muzyki XX wieku,
- swobodnie rozmawia o muzyce w kontekście rozwoju historycznego oraz o możliwościach ilustracyjnych muzyki,
- rozpoznaje słuchem gamę durową i molową oraz tryb akordu (dur, moll), tworzy na instrumencie własny temat z wariacjami,
- tworzy własne melodie oparte na pentatonice.